

ישראל דוד, מ"מ יו"ר איגוד המהנדסים: "פיגומים גורמים תאונות? יש להשקיע בגורם האנושי"

לאחרונה פורסמו לעיון הציבור תקנות יוצאות דופן, שלאחר שיאשוּרו, יאפשרו למינהל הבטיחות לכנס בעצמו ועדה שתאשר פיגומי זקפים. התקנות יוצאות דופן, משום שמכון התקנים הוא שאמור לעשות את הבדיקות הללו, אבל תאריך היעד להקמת מעבדת הבדיקה חלף בסוף יולי, ובמינהל הבטיחות החליטו לעשות מעשה. למעשה, הם החליטו לעקוף את מכון התקנים - ולא כולם בענף רואים זאת בחיוב.

המהנדס ישראל דוד, מ"מ יו"ר איגוד המהנדסים, יושב במועצת המנהלים של מכון התקנים, וחושש שבדיקת הפיגומים על ידי ועדה לא תספיק לקבוע את מידת הבטיחות שלהם. "מינהל הבטיחות החליט לקבל את זה על עצמו כרגולטור, כדי לראוּג שההחלטה לקדם בארץ תקינה אירופית תיושם בכל אתרי הבנייה. אני חושב שהתקינה האירופית מייצגת סטנדרט איכותי וגבוה, ולוקחת במקום הראשון את בטיחות הציבור ואיכות החיים. היא מובילה בעולם את המגמה של האינטרס הציבורי בכל נושא. גם בנושא הפיגומים זה מבורך לאמץ אותה."

איפה הבעיה?

"הבעיה היא שאם בדיקת הפיגומים תיעשה רק על ידי בדיקת מסמכים וניירות, אי אפשר להיות בטוחים שמה שכתוב בנייר זה נכון, והיו דברים מעולם. לכן מקובל לבצע בדיקות מכניות. לא הייבים לעשות את הבדיקה במכון התקנים - אפשר שיהיה גוף שכפוף לרשות המעבדת ויהיה במשרד העבודה עצמו, או באוטו סוריינג. מה שחשוב הוא שצריך להקים מעבדה וכל יצרן או יבואן יצטרך לעבור במעבדה הזאת."

מה שמונע את הקמת המעבדה הזו במובן כספי?

"הקמת המעבדה תעלה כמה מיליונים, אבל כמה יצרנים יבואו לעשות את הבדיקות האלה? המישהי שיש? מקסימום עשרה? זה לא יכסה את העלות. המדינה צריכה להוציא את זה מהכיס."

הרוגים בתאונות בנייה

28*
2020

47
2019

39
2018

36
2017

*מתחילת השנה
מקור: קו לעובד

ניר ינושבסקי: "עובדה שלמרות כל העבודה של מינהל הבטיחות, והקמת פלס, וקבוצות בפייסבוק וכל המאמצים של כולנו, הייתה ירידה - אם אני אופטימי - של 10%. זה לא מה שאנחנו רוצים"

ד"ר הדס תגרי: "מתחילת השנה חילקו 400 כוונות להטיל עיצום, ורק 100 הוטלו. כמה פעמים בשנה אנו עדים למחזה טרגי של עובד שנהרג, ואצל החברה הכתובת הייתה על הקיר"

סנ"צ ליאת קילנר: "מצלמות מסייעות לשינוי נורמות בטיחותיות, יוצרות סטנדרט התנהגות יותר גבוה, שחסר בעולם הזה. מצלמות יכולות גם לסייע לאחר תאונות"

חזי שוורצמן: "בחלק מהאתרים מפקחי המינהל פוגשים כאוס. זלזול. הם מצילים עשרות עובדים בכל יום ממצבים מסכני חיים. מורידים אותם מהפיגומים וסוגרים את האתר"

הציפוי. המידע נמצא אצל המוסד לבטיחות ולגרות, שעבר בכלל למשרד הכלכלה - חובה לאחר אותם לרשות אחת. זה מהלך אסטרטגי שוועדת אדם דיברה עליו כבר ב'2004, והוא קריטי".
באשר לחקירות הפליליות אמרה תגרי כי אמנם היה שיפור, אולם יחידת פל"ס שנה לאחר הקמתה חוקרת רק שמונה תאונות בניין. "זה ממש מעט, זה לא מספיק", אמרה תגרי. "אנחנו מצפים מהמפלג להציב לעצמו יעדים הרבה יותר שאפתניים השנה". תגרי המשיכה בבקורת על פיקוח הבנייה הממשלתי ואמרה כי על אף תוספת המפקחים, יש חסר אכיפה בולט במגזרים ובאזורים שונים.

"המקלות הקיימים אינם אפקטיביים. הפיקוח צריך להיות מקיף ושיטתי. שהמפקחים יגיעו גם למקומות שפחות נוח להם להגיע אליהם, אם זה יישובים ערביים ואם זה בני ברק ואם זה עוד מקומות. שלא יהיו סקטורים שלמים שאין בהם פיקוח ונהרגים בהם אנשים כל הזמן. "יבר שני, צווי בטיחות וצווי סגירת אתרים הם לא סנקציה. הם אמורים לגרום לכך שיפסיקו לעבוד כשמסוכן, ואז מתקנים וחוזרים לעבוד. ויש הרבה הרבה חברות שיש אצלן הפרות חוזרות ונשנות. "מתחילת השנה חילקו 400 כוונות להטיל עיצום, אבל רק 100 הוטלו. כמה פעמים בשנה אנחנו עדים למחזה הטרגי של חברה שנהרג אצלה עובד, והכתובת הייתה על הקיר. "נוסף לכך, חסרים מידע והסכרה למשל, לאחרונה קרס פיגום בבית שמש וחמישה עובדים נפצעו. זה היה יכול להיות גם חמישה הרוגים. ואם הייתה למידה מכשלים אפשר היה לראות שכל התאונות שהיו בשנים האחרונות של קריסת פיגומים מהסוג הזה היו בגלל הסרת העוגנים של הפיגום מהקיר כדי לעשות את

צילום: יח"צ

ישראל דוד: "אם לוקחים את השאריות מהצופים, את הסנדות, ובונים מזה פיגומים, אז הציוד עלול לקרוס. צריך למנות פונקציה מטעם היזם שהוא האחראי לכל הבטיחות"

● בסטיסטיקה של החמש השנים האחרונות, כמה מתוך ההרוגים והפצועים נבעו מזה שהפיגומים עצמם לא עמדו בתקן? "הרבה פעמים הבעיה היא לא בפיגום עצמו, אלא בהתקנה שלו. אני עובד בכל העולם ורואה שבמקומות אחרים מצב הבטיחות טוב יותר - בגלל הגורם האנושי."

השיחה עם דוד התקיימה עוד לפני קריסת הפיגומים באתר בנייה בבית שמש, מגובה של קומות - שגרמו לפציעתם של חמישה עובדים, בהם אחד באורח קשה. ממצאי החקירה טרם הסתיימו, אולם נראה שהפיגום בבית שמש שוחרר מכמה עוגנים, וייתכן שאף השתמשו בו לאחסון, דבר שהוסיף למשקלו. החקירה בעניין נמשכת.

דוד: "אם לוקחים את השאריות מהצופים, את הסנדות, ובונים מזה פיגומים, הציוד עלול לקרוס. צריך למנות פונקציה מטעם היזם כאחראי לכל הבטיחות באתר. עוזר בטיחות שעבר קורס קצר זה לא מספיק."

● מה אתה חושב על מצב הענף באופן כללי? אכזבה רואים ירידה תלולה בהתחלות הבנייה.

"הענף עובד כמו רכבת בלי קטר. הרכבת דוהרת, כי הפרויקטים עוד במימון בנקאי ועם התחייבויות חוזיות אז ממשכים בניצוח כרגיל. אבל אין קטר. אין פרויקטים שאוטומו יוצאים לביצוע. מהצד של המימון, אני לא רואה שהבנקים ימנעו פרויקטים מסחריים ומשרדים.

"גם אין לקוחות. מיליון מובטלים הם באג בשרשרת המזון הכלכלית. באופן רגיל, כשהשמים פתוחים, לפחות חצי מיליון איש לא נמצאים בארץ, לכן הצריכה של האוכל עולה, אבל צריכת המתורות יורדת. ונדל"ן זה מותרות.

"בסוף 2021 אני רואה ירידה מאוד משמעותית בהתחלות בנייה בעיקר בסקטור המסחרי ופגיעה מסוימת בסקטור הדיור, בעיקר ביוקרה. גם אם יהיה חיסון לקורונה, ייקח לפחות חצי שנה שמונה חודשים עד שדברים יחזרו לעצמם. "הבטחות הטובות הן שהביקושים האובייקטיביים לא ישתנו, הם רק מוקפאים. הגידול הטבעי נמשך. הסיפור של עבודה מהבית זה חרטא. בתור מעסיק אני אומר לך שזה לא טוב. בהתחלה הם עובדים טוב ואח"כ אתה מאבד אותם. בעיקר הצעירים ירצו לחזור. ב-2023 יעשו עסקים טובים."

● הליט ניאוליוון

גילוי מלא

פאנל זה הוא חלק מוועידת "גלובס" לנדל"ן שנערכה בשבוע שעבר בשיתוף בנק מורחי טפחות ובחסות התאחדות בוני הארץ, רני ציב, בוטמברדייה, סימנס ורכבת ישראל.

